

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, november 7-én.

307. szám.

A Dezsőffy-ügy epilógusa.

Eltemetünk egy áldatlan, sokat bolygatott ügyet. Eltemetjük az egyik szereplő nyilatkozatával, amelyet ma este hozott a lapok szerkesztőségébe egy ellenzéki könyvomatlan annak a kerelemnek képesán, hogy hozzák a nyilatkozatot nyilvánosságra.

Ime, így szól:

Nem volt szándékom azon esetre vonatkozólag nyilatkozni, mely háro Bánffy Dezső miniszterelnök ur és közötte az elhunyt általános képviselőválasztások alkalmával előfordult.

Mint hogy azonban nemesak a „Pesti Hírlap” folyó évi október 27-iki számában megjelent és valótlanságot tartalmazó közlemény s ebből kiindulva azóta is úgy a képviselőházban többféle nyilatkozat, valamint hírlapi közlemény a jelzett esetet célzatosan a felszínen tartani látszik, minden további találgatásokat megelőzendő, idejét és szükségét látom a valódi tényállást a következőkben adni elő:

1896. évi október hó 23-án este a következő táviratot kaptam: „Kérem, engem szombaton felkeresni — Bánffy, miniszterelnök.”

E sürgöny folytán október 24-én, délelőtt jelentkeztem a miniszterelnök urnál, aki azonnal elfogadott s a szokásos bevezető nyilatkozatok után tudatta velem, miszerint azért kerestem magához, hogy tájékoztassam a monori választókerület helyzetéről és a hivatalos kilátásairól.

Erre én azt válaszoltam, hogy annyit tudok, miszerint október 23-án a kormánypárti jelölt Nagy-Kátán programbeszédjét megtartotta, melyen a kerület majdnem minden községe képviselve volt; de egyebet mondani nem tudok, mert a programbeszédem jelen nem voltam. Mire ismét azon kérdéssel fordult hozzám, hogy

„mint fősolgabirónak csak tudnom kell, vajjon milyen kilátásai vannak a kormánypárti jelöltnék.”

Erre azt válaszoltam, hogy én az egész választási mozgalomtól távol tartom magamat, mert szavazatomat már Lukáts Gyulának ígertem.

Erre a tisztelt miniszterelnök ur azt válaszolta, hogy „nyilatkozata reám nézve meglepő, mert nagy súlyt fektetek arra, hogy a fősolgabiró a hivatalos jelöltet támogassa.”

Feleletem erre az volt, „mikor én Lukáts Gyulának szavamat adtam, akkor még hivatalos jelölt nem is volt.”

A tisztelt miniszterelnök ur erre ismételte, hogy ő nagy súlyt helyez arra, miszerint a fősolgabiró a hivatalos jelöltet támogassa s ha nem, akkor következik a központból egy kis nyomás s ha még ez sem elég, a további intézkedéseket fenntartja magának. Mire meghajtottam magamat azzal, hogy ebből magatartásomra nézve a további konzekvenciákat levonom; — távoztam a miniszterelnöki palotából. Szállásomon tisztviselői állásomról való lemondásomat megírtam s ezt a megye alispánjának megküldtem; lemondó nyilatkozatomat azonban másnap alispánom, más tisztviselőtársam és járásom több előkelő bizottsági tagjának reábeszélése folytán visszavontam.

Nagy-Kátán, 1898. november 5.

Dezsőffy Emil.

Mielőtt egy-két szó megjegyzést teszünk ehhez a nyilatkozathoz, elevenítsük föl, hogyan mondták el az esetet a képviselőházban. Lukáts Gyula obstrukciós beszédébe a következőket szötte be:

Bánffy egy fősolgabiróhoz így szólt a választások idején:

— Szolgabiró ur, a kerületben nekem hivatalos jelöltem van, remélem, rá fog szavazni.

— Nem tehetem, kegyelmes uram, már szavamat adtam az ellenzéki jelöltnék.

— Az nekem mindegy.

— De nekem nem mindegy.

— Hát akkor majd teszünk a fősolgabiróságról. (Nagy zaj.)

Ilyen eseteket — így folytatja Lukáts Gyula — akár holnapig sorolhatnék föl. Ebből világos, hogy az én kis viskóm házmestere is képvisel annyit, tisztelt tuloldali urak, mint önök . . .

Erre az elnök megvonta tőle a szót s következett a zárt ülés, amelyben a miniszterelnök így nyilatkozott:

Bánffy Dezső báró: Lukáts vádjaira lesz módja máskor is felelni, ha akar. Nem tér ki a nyilatkozattétel elől, ha ennek szükségét látja. Nem hallotta ugyan Lukáts beszédét, de tartalmáról értesítve van. Az esetről úgy emlékezik, hogy magához hívatta Dezsőffy fősolgabirót, hogy tájékoztassa a választásokról.

Bartha Miklós: Mi köze volt hozzá?

Bánffy Dezső báró: A fősolgabiró megmondta, hogy nem állhat szolgálatomra. Ezzel megelégedtem. Kétségbevonom, hogy adott szavának megváltoztatására fölhívtam volna. A fősolgabiró nem tett kérelemnek eleget. Ennyi az egész.

Aki ezt a három nyilatkozatot sebtiben végigolvassa, lehetetlen nem konstatálnia, hogy bizony meglehetősen eltérnek egymástól. Különösen Lukáts Gyuláé annyira elüt mind a kettőtől, hogy már első olvasásra kiesik minden kombinációból. Más kiinduló pontot választ, más szavakat ad a szereplők szájába, más tendenciát kerget. Egy hang, egy szó, egy gondolat nincs meg az ő előadásában abból, ami a másik kettőben megvan. Ő sza-

A játékok.

— Alexander Hepp-től. —

Az esztendő utolsó napjaiban Vallerot apó állapota rosszabbra fordult. „Vallerot apó”-nak hívták, bárha még alig volt negyven esztendőse, de hát a szenvedés nagyon megviselte, egészen megőszítette.

Vallerot apó eleje példásan folyt le a hitvese és a két kis gyermeke oldalán, a szerelemből nőül vett hitves és a nagyon szőke Janika, meg a nagyon barna Zsanétka oldalán. Ipart üző, szerény párisi polgár volt. De mint az edesatyját, őt is egy gonosz köhögés ragadja el övéi köréből.

— Csak valahogy ennek az átkozott esztendőnek az utolsó napját megérem — mondogatta. — Ha ezen túl leszek, minden mentve van; a megújuló hónapok engem is magamhoz térítenek, a tavasz pedig egészen lábra állít majd.

És a szörnyű valóság rettenetes gunyjárja szötte a terveket arra a napra, amikor elmúlik az a köhögés, mely most vaslanczok módjára esőrömpölt a mellkasában; és sápadt, lesóványodott arcát már is a legmesszebb eső ábrándok színezték ki a türelmetlen öröm rőzsás pirjával.

De a legszebb pillanatban az élet a lángja, mely egész lényét megvilágította, hirtelen kitűnt; és a megújult illúziók, a megcsillamlotragyogó álmok szétfeszülése nyomorultabbá tette Vallerot apót, mint bármikor volt.

Ekkor aztán az aggodalmak sötét éjszaka-kája támadt körütte, borult a lelkére.

A karácsony-estét ágyon kívül akarta tölteni, mosolygott a vidáman pattogó kandallóra az egészség után való mohó, de hiu vágyódással hajtott föl egy pohár pezsgőt, megnézte, milyen eredménnyel záródott le ez utolsó év leltára, fontolgatta, hogy mit tehet a gyermekeiért és édes reménység töltötte el a jutalom gondolatára, melyet majd bennük talál meg.

Másnap aztán, váratlanul, még erősebben támadta meg a kegyetlen betegség. Fájlalta a mellét, a derekát, a fejét. Rettenetes megfogyatkozását érezte erejének. És Vallerot apó megint ágyba dőlt.

Szinte élettelenül feküdt immár a csaknem légmentesen elzárt szobában, ahova csak lábujjhegyen léptek be és ahol csak suttogva beszéltek. Mintha valami titokzatos nagy úgrás történt volna itt, mintha rögtönösen, átmenet nélkül, már is a zokogás zaja keletkeznék körülte és már előzetesen is egy kevés abból a tiszteletből, mely a halált illeti meg.

Az esztendőből immár csak egy nap volt hátra és a mély csendességben mindenre, ami még nemrég a Vallerot párt boldoggá tette és Janikára és Zsanétkára is, sőt még a házban levő közönyösökre is kétszeresen néhez szomorúság sulyosodott; a szomorúság, melyet az esztendő elmúlásakor érezünk, ha ez az esztendő szeretteink közül is valakit magával visz.

Mégis az anya azt gondolta:

— Szegény kicsikéim . . . Rólatok azért még sem feledkezhetem meg. Mind e bánat,

mind e könyvek között is gondoskodnom kell ajkaitok mosolyáról . . . Gyerünk hát! . . .

És Vallerotné elment, hogy megint orvosságot hozzon és játékokat vásároljon.

Mikor anyjukat távozni látták, Janikának és Zsanétkának sejtésük támadt; és ebben az aggodalommal telt házban, mely szivecskéiket megdermesztette, ebben a szomorú házban, ahol pár nap óta vidám gyermekkorukra a közel szerencsétlenség árnyéka borult, ismét fölhangzott kristály hangjuk diadalmas zajongása.

Édes anyjuk hat óra tájban tért haza, kezében hozva a csomagokat. Nagy életkészen találta Janikát és Zsanétkát a kis ebédülő gömbölyü asztala körül, szomszédságában a szobának, ahol Vallerot apó ereje rövid és sípoló lélegzétvétel között emésztődött. És hogy mielőbb örömben láthassa őket, az anya azonnal így szólt:

— Nesztek, kedveskéim, ez a tietek, mulassatok, legyetek jók.

Eléjük rakta az összevásárolt ajándékokat, gyorsan összecsókolta a sugárzó arcocskákat és besietett a betegéhez.

De az ebédülőben, mikor az ajtó betevődött, milyen láz támadt! A mámor, melyet a sajátunkat képező tárgyak adnak, amikor kicsomagoljuk, megpillantjuk, megérintjük, először a kezünkbe ragadjuk azokat; és minden egyes játék birtokba vételekor, kinek-kinek saját osztályrésze megállapításakor, megújultan tört ki az elragadtatás; véget nem érő csicsergésben, tápsolásban, kiabálásban, apró lábacska dobogásában nyilvánult, és a

vazásról beszél, a másik kettőben informálásról és támogatásról van szó. Lukács kapaczi-tálatni szeretné a főszolgabíró, a másik két előadásban nyoma sincs ennek. Szóval, a Lukács Gyula nyilatkozata hors concours áll.

A másik kettő közt alig van lényeges eltérés. Legfeljebb csak hajszalnyi. S amikor szó lehet arról, hogy e hajszalnyi eltéréseknek ki tévedhet és kinek az előadása a teljesen megbízható, akkor inkább a főszolgabíró urat tartjuk hitelesnek, mint a miniszterelnököt. Jobban hiszünk az ő előadása teljes szövegében, mint a kegyelmes uréban.

S ez természetes is. Egy főszolgabíró életében az esemény, ha a miniszterelnök szóba áll vele. Az nem minden nap esik meg vele; olyan esemény az életében, mint az osztriga a menőjében. Világos tehát, hogy minden szavát, minden mozdulatát a lelkébe veszi. Mert elvégre Nagy-Kátn meg se beszélgethet minden áldott nap kegyelmes urakkal.

A miniszterelnök pedig hányszor elfeledhette volna ezt az apró-cseprő dolgot? Mi neki a nagykái főszolgabíró? Azt se esudálnók, ha a nagy aktuális politikai kérdések közt el is feledné, hogy Nagy-Kátn is van szolgabíró és ő valaha magához hívatta ezt az urat. Bámolni való, hogy tudja róla azt is, hogy a világon van. Mintha csak Jókai Mór minden hosszas gondolkodás nélkül felelni tudna arra a kérdésre, hogy mit írt ő száz kötetéből a tizenkettedik kötet nyolczvanharmadik oldalának huszonötödik sorában.

S Bánffy Dezső a képviselőház ama bizonyos zárt ülésében mégis jóformán szóról-szóra ugyanazt mondotta, amit Dezsőffy Emil ma mond a nyilatkozatában. Megmondta azt, hogy magához rendelte a főszolgabíró s megkérdezte tőle, milyen lesz a választás a kerületben. S a főszolgabíró erre azt mondta, hogy biz ő nem tudja. Teljesen eltekintve attól, hogy okvetetlenül rossz főszolgabíró az, aki nem ismeri a saját kerületét, nem természetes-e, hogy egypártvezér információt keres minden kerületben s a felvilágosítást attól kéri, akitől minden

raison szerint leginkább elvárhatja? Vagy az talán nem természetes, hogy legalább különösnek és furesának találja, ha egy kerület politikai tisztviselője a jövőre való kijelentések iránt megkérdezettve, azt feleli, hogy „nem tudom”? Ez mindenkinek különös, mindenkinek furesa lehet. Erre az egész ország mondhat véleményét, ezt a főszolgabíró ur pártállásával egyetemben kritizálhatja és hibáztathatja minden ember; még a miniszterelnök is.

Ezek után már most el is temethetjük bizvást az egész bolondos esetet. Elfeledhetjük, hogy valaha szóba is került, hogy ebből is fegyvert próbáltak kovácsolni a miniszterelnök ellen. Az ellenzéknek bizonyosan szíveséget teszünk vele, ha szó nélkül eltemetjük.

De egy tanulságot jó lesz mégis levonni belőle. Egy tanulságot, amelyet jegyezzen meg mindenki. Irja föl minden ember a memoriája táblájára, hogy nagy ország, boldog ország, szabad ország az, ahol egy apró politikai tisztviselő szemtől-szembe mondhatja az ország legelső tisztviselőjének, a miniszterelnöknek, a kormány fejének, hogy „sajnálatomra nem teljesíthetem az ur természetes és jogos kívánságát.” S teljes négy esztendővel e nyilatkozat után ez az apró tisztviselő még mindig hivatalában van, még mindig uralkodik a maga kis körében, még mindig politikai tisztviselője a kerületének.

Még sok ilyen megrovási esetet, és akkor bátran elmondhatjuk, hogy boldogabb, szabadabb, függetlenebb ország vagyunk Angliánál.

KÜLFÖLD.

Az angol-francia konfliktus. Párisból táviratozzák nekünk: A lapok Salisbury-nak a Mansion House-ban mondott beszédével és az angol sajtó magatartásával foglalkoznak és kifejtik, hogy Fashoda kiűritése csak arra mutat, hogy Franciaország nyilvánvalóan ellenséges hatalommal áll szemben és hogy vagy le kell mondania gyarmati birtokairól, vagy pedig nagy gyarmati hadsereget

és jól szervezett hajóhadat kell alkotnia azok komoly megvédésére.

Külön forrásból eredő távirat szerint az angol újságok, akik nemrég Cannesbe érkeztek, hogy ott tölték a telet, parancsot kaptak, hogy térjenek haladéktalanul vissza helyőrségeikre.

György herceg beiktatása. Mint diplomáciai körökben hírlik, a négy hatalom közt meg egyezés jött létre arra nézve, hogy György herceget legközelebb, mint főbiztosukat installálják Kréta szigetén. Az orosz császár vállalta volna magára, hogy a portát erről értesíti. A notifikáció máig még nem történt meg. Török körökben azt hiszik, hogy a porta ez ellen alkalmasint tiltakozni fog, mert a szultán, mint a mohamedánok kalifája, nem tűrheti hallgatagon György herceg beiktatását.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár utazása.

Berlin, november 6. A „Norddeutsche Allg Zeitung“ a „Frankfurter Zeitung“ tegnapi közleményére, amely az állítólagos német-török egyezségről szólt, megjegyzi, hogy a nevezett lap szerkesztősége helyesen cselekedett, hogy ezt a hírt csak fentartással közölte. Ez a közlemény legjobb esetben is csak puszta képzelődés.

A Crayfus-ügy.

Páris, november 6. A „Matin“ szerint a vizsgálat kiderítette, hogy a „petit bleu“ nem hamisítás, és azt állítja, hogy a kézírás Schwarzkoppen ezredes kezeirésze. A nevezett lap hozzáteszi, hogy a szakértők megállapították, hogy egy másik „petit bleu“-n a címet, amely Esterházy nevére szólt, meghamisították; nevezetesen kivakarták és az utólagos írás más kéztől ered.

Kína.

London, november 6. A Reuter-i győnökségnek jelentik Pekingből mai kelettel: A japán követ tegnap kihallgatáson volt a császári palotában és közölte a császárral és az özvegy császárnővel, hogy magas japán rendjeleket kaptak. Az özvegy császárné a szokásos szives szavakkal fogadta a

hollandi csiga, mely búgott a padlón; és a babaágy, melyet ide-oda húzgáltak; és a generális, akihez nagy beszédek intéztek; és a kezérszobát, melyben a kereskedőt játszották. Egy pillanat alatt eltűnt minden felleg a parányi homlokokról.

Janika és Zsanetka most a gyermekek mennyországában voltak; nem ismertek többé más valóságot; semmit sem tudtak többé arról, ami őket sírni készítette.

Sokáig élvezték így az újdonság varázsát; Janika komoly tekintéllyel, Zsanetka leányos kacérsággal. Azután, mikor már el voltak telve a zsákmányukkal, szükségét érezték, csak úgy, mintha nagyok volnának, a fitogtatásnak. Janika a konyhába atarta cipelni a saját játékeit, de Zsanetka így szólt:

— Nem, a kedves apánknak kell megmutatnunk.

És mindent összeszedve kicsiny karjaikba, lihegve, mint aki nagy munkát végez, bájosan egymáshoz simulva mentek az ajtóhoz, hátukkal döngözték, sarkukkal verdesték, hogy ki nyíljon számukra.

— Ti vagytok? — szólt ki az anya a félig nyílt ajtón — ne jöjjetek be, menjetek innen.

— De nem, mama, a kedves apánkat akarjuk látni — felelte Zsanetka, hadd lássa ő is a játékeit.

— Igen — tette hozzá Janika — hogyan tudná különben, hogy milyen sok szép mindent adott nekem!

— Nem, kedveském, apátok most nem ölhet meg titeket, meg nem is foglalkozhatik a játékaikkal. Menjete, menjete hamar, szegény kicsikém . . .

Ekkor azonban gyöngye hang emelkedett a szoba háttérében, ijesztő messzeségből jött ez a hang:

— Julie, mi az? . . . De igen . . . igen . . . csak jöjjenek.

És könyekkel a szemében bocsátotta az apa magához a sugárzó gyermekeket.

Ott állnak az ágy előtt, Vallerot apó pedig felkőnyököl a vánszón. Meg akarja csókolni őket. De megpillantja arcát a tükörben és megijed magától, lesóványodott, borostás szakállal borított vonásaitól, megvékonyodott hosszú nyakától, lángoló szeméitől; elhagyja a csókot. Fölvívja azonban őket, olyan hangon, mely még tud gyöngéd lenni, oh, de milyen gyöngéd, hogy rakjanak le mindent mellé.

— Ez itt a tied, ugy-e Janikám? Ez meg a tied, Zsanetkám? Nagyon szép, látom, meg is vagytok elégedve . . . No, csak legyetek jók, jövő esztendőre még szebb játékokat kaptok . . . Hogyan, Janikám, nem tudod, hogyan kell egzerciroztatnod a zuávjaidat, meg a tüzéridet? . . . És már elszakítottad a paprikajancsid zsinórját? . . . Várj csak kicsit, mindjárt megcsináljuk.

És Vallerot apó elgyengült kezeivel, a tétovázó, reszkelő kezekkel, a már jóformán halott kezekkel megigazítja, életre támasztja a paprikajancsit, mely rafintorítja vigyorgó arcát. És a kereskedő szorgosságával veszi szemügyre a kezérszobát minden egyes dobának a tartalmát is.

— Minden megvan, édes Zsanetkám, csak aztán gondos légy . . . Korán kell rendet tanulnod!

— Ne fáraszd ki magadat — szólt közbe az anya.

— Kifárasztom magamat? én? Mi jut eszedbe? — feleli Vallerot apó.

És beszél, magyaráz, kacagtatja a gyermekeit, önmaga is nevet. A játékok összevissza hányva hevernek a takaróján, valamenynyit a kezébe veszi, a legkisebbel is szerez örömet és élvez örömet; mialatt ezeket a játékokat szedegeti-veszegeti — mintha csoda történnék — megfiatalodni érzi magát . . . Egyszerre a keze görcsösen megrándul, a feje meginog, rohamos köhögés szakad föl a melléből és megöli.

Igy esett, hogy Vallerot apó nem érte meg az új esztendőt. De miután kilehelte a lelkét, színevesztett ajkain még mindig megmaradt egy mosoly. Igen, ez az ember, aki olyan sok fájdalmat tűrt és szenvedett, aki-vel olyan szigorúan bánt el a végzet, minden várakozás ellenére mosolygott. A játékok, melyek megmosolyogtatták, mint gyermeket, megmosolyogtatták a halálban is; az, ami fölvidította az élet küszöbén, megédesítette neki a távoztást is az életből.

Babonás szokástól készítette, rögtön el akarták vezetni a gyermekeket és a játékokat elszedve, rendbe akarták hozni a megdicsőült ágyát, melyet a halál magasztossá tett. De az anya ellenezte a nagy sietséget, szinte hálátlanságnak találta azokkal a limlomokkal szemben; magában a katasztrófában is az égi jószág megnyilatkozását, a sors kedvezését érezte.

Mindenki letérdelt hát és kezdődtek az imák az ágy előtt, amelyen a bádög-katonák őrizete alatt s még mindig kezében szorongatva a paprikajancsi csillámos dolmányának egy darabkáját, nyugodtan, boldogan aludta örök álmát Vallerot apó.

követet, mire a császár, aki a trón lépcsőjén állt, hasonló tartalmú beszédet olvasott fel.

A diplomáciai testület tegnapi gyűlésén elhatározta, hogy a czung-li-jamentől erőfeszítéssel követelni fogja, hogy távolítsa el e hónap tizenötödikéig Kang-szu csapatait Pecsili tartományból és tudassa, hogy a csapatokat mely helyekre szállítják. A követek azzal fenyegetőznek, hogy ha ezt a kívánságukat nem teljesítik, lépéseket tesznek a vasúti összeköttetés biztosítására.

Az új japán kormány.

Jokohama, november 6. Az új kabinet következőképpen alakult meg. Miniszterelnök: Yamagata, külügyminiszter: Aoki, belügyminiszter: Siago, pénzügyminiszter: Matsukata, hadügyminiszter: Katsura, tengerészeti miniszter: Yamamoto tenger-nagy, igazságügyi miniszter: Kiyoura. Az új kabinet tagjai mindannyian függetlenek a politikai pártoktól.

Határ-viszály.

Pétórvár, november 6. Az Anglia és Venezuela közt fenfőzö határviszályról, amely ügyben Martens titkos tanácsost bízták meg a legfőbb választott bírói tiszttel, a hivatalos lap a következőket írja: A két hatalom december havában Martens titkos tanácsosnak és a nemzetközi választott bíróság tagjainak kezéhez juttatja a záró iratokat, amivel az előzetes bírói eljárás véget ér. 1899. tavaszán a nemzetközi választott bíróság Martens elnöklése alatt összeül Párisban, hogy megballgassa a két hatalom képviselőjének szóbeli kijelentéseit, és meghozza ítéletét, amely föltétlenül kötelező erejű lesz.

HIREK.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— Halálozás. A magyar közéletnek egyik ismert szereplője, lovag Fackh Károly miniszteri tanácsos, volt országgyűlési képviselő ma reggel hatvanöt éves korában, hosszas szenvedés után a Bajza-utca 4. szám alatt levő lakásán elhunyt. Régi nemesi család sarja volt. Apja, Fackh József az osztrák hadseregben szolgált mint ezredes, de 1848-ban a honvédséghez lépett át, itt tábornoki rangot nyert és a szerbek ellen való hadjárásban Verbásznál elesett. Anyja, Amalia, Pöltenberg bárónő, az aradi vértanúnak, báró Pöltenberg Ernőnek a huga volt. Fackh Károly a bécsújhelyi katonai iskolában nevelkedett, ahonnan mint hadnagy került ki. Mint gróf Gyulay fővezér szárnysegéde, végigküzdötte az osztrák-olasz háborút s hősiességéért érdemkeresztet is kapott. Nemsokára ezután kilépett a katonaság kötelékéből és sümegi birtokára ment gazdálkodni. Ő kalauzolta magyarországi útjában a hatvanas években itt járt Napoléon Jeromos herceget, aki emlékül örjáját és arczképét adta neki. Mikor a magyar nyugati vasutat megnyitották, kinevezték ide vezérigazgatójává. A vasút államosításakor belépett a minisztériumba, ahol nemsokára miniszteri tanácsos lett. Volt országgyűlési képviselő is. Érdemes szolgálataiért a francia becsületrenddel, a szerb Takova-rend főtisztí keresztjével és a porosz koronarenddel tüntették ki. Hét gyermeke maradt. A temetés november nyolczadikán, kedden délután három órakor lesz a gyászházban. A szertartást Stieber Vincze terézvárosi apátplebános végzi. Beszentelés után a halottat a budai katonai temetőbe viszik és az ottani családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Az elhunyt haláláról a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Örv. Fackh Károlyné szül. Girault Mária de Roche-Carbon saját, valamint gyermekei: Gabriella, férjezett hájt Patai Istvánné, Mary férjezett corményesi és karánsebesi báró Fiáth Miklósné és ennek gyermekei — Magda Léon, cs. és kir. huszárőrnagy, Amelie, Frida, Paula és József; vejei corményesi és karánsebesi báró Fiáth Miklós, orsz. képviselő és báji Patay István, sógora örv. Fackh Gedoné szül. poeltenbergi Poeltenberg Helén és gyermekei nevében megtört szívvel jelenti, hogy forrón szeretett férjének

méltóságos Fackh Károly urnak

m. k. min. tanácsos, volt orsz. képviselő, Gyranfalva díszpolgára, a III. oszt. vaskoronarend és a katonai

érdemkereszt (hadiékitményvel) tulajdonosa, a szerb Takova-rend főtisztja, a francia becsületrend lovagja, a porosz koronarend tulajdonosa, a m. nyugati vasút volt vezérigazgatója és mostani elnöke, a dunántúli és a szombathelyi pinkafői h. é. vasutak igazgatósági tagja, az általános vagon-kölcsönző-társulat igazgatósági, a nemzetközi vagonkölcsönző-részvénytársaság felügyelőbizottsági tagja, a „Munkás-Ottthon”-szövetkezet elnöke stb. folyó hó 6-án élete 64-ik, boldog házasságának 36-ik évében, szívvelhűdés következtében beállott gyors halálát. A meghalodogultnak hűlt tetemei f. hó 8-án délután 3 órakor Bajza-utca 4. szám alatti lakásában fogtak a római katolikus egyház szertartása szerint beszenteltetni és a budai katonai temetőben levő családi sírban örök nyugalomra fektetni. Az engesztelő szent miseáldozat a terézvárosi plebániatemplomban folyó hó 9-én délelőtt 10 órakor fog a Múzeum hatónak bemutatni.

— Főpapok a Pázmány-egyesületnek. Vaszary Kolos bíboros érsek herceggprimás a Pázmány-egyesületnek ötszáz forintot adományozott. Az összeget Hercegh Mihály elnök kapta meg, aki azt már rendeltetése helyére is juttatta, — kifizette az egyesület házbérét. Az egyesület egyik vezető tagja néhány héttel ezelőtt Császkára érkekel beszélgetett, akit szintén adakozásra akarnak felkérni.

— Mikor fogadhatja, kegyelmes uram, a Pázmány-egyesület tisztelő deputációját?

— Mindenkor, édes fiam, mindenkor — válaszolt Császka, ajlatos vékony hangon — talán már adtam is valamit.

— Még nem kaptuk meg, kegyelmes uram, szives adományát, de ígérete nekünk ezeket ér.

— Ezeket, ezeket, vágott közbe Császka panaszosan, hát jöjjenek novemberben.

— Dumas üzletei. Egy társaságban, amelyben Dumas is jelen volt, a háziasszony azzal a furcsa kéréssel szólította meg a vendégek nevében a nagy író, mondana hamarjában egynehány szellemes apróságot.

— Kérem, mondjon hát legalább egyet, kérte ismét a háziasszony, mikor látta, hogy Dumas nem akarja szavait meghallani. No, mondjon, hiszen az az ön üzlete.

— Ha így tekint a dolgot, úgy minden esetre kész vagyok arra, hogy kívánságukat teljesítem. De meg kell ígérniük, hogy a jelenlevők is mutatnak be valamit, ami a mesterségükhöz tartozik.

Azzal odafordult egy tűzértisztthez:

— Kérem, uram, süssön el hamarjában néhány ágyut, aztán majd én jövök.

— Választások a zsidó hitközségben. A pesti zsidó hitközség ma délelőtt tíz órakor Tenczer Pál elnöklése alatt közgyűlést tartott, amelyen a hitközség elnökévé egyhangulag Kohner Zsigmondot, előljáróknak Deutsch Sámuel, Schweiger Márton, Adler Lajost, Grünbaum Miksát és Baumgarten Lajost választották meg. Mikor egy deputáció meghívására az ujonnan megválasztott elnök és az előljáróság a teremben megjelentek, Tenczer Pál lelkesen üdvözölte őket, mire Kohner Zsigmond mondott köszönetet. Nem akar — ugymond — beszámolót tartani, mert az évi jelentések elég kimerítő képét nyújtják a multnak. Ép ebből kiindulva, a jövőről sem kell sokat mondania, csak azt, hogy ugyanebben a szellemben fogja a jövőben is a hitközség érdekeit szolgálni, mert a jövő csak a mult folytatása lesz. A hitközség legfontosabb feladata a közel jövőben egy új templom építése, méltó helyen, a vallásosság ápolására. De ezenfelül kívánatos az iskolai hitoktatás tökéletesítése, a hitközségi tisztviselők jövőjének biztosítása, az emberszeretet és jótékonyosság művének a pénzügyi viszonyokhoz mért megjavítása és végre és főképpen: fölébresztése a felekezeti és vallásosságai szemben a szunynyadó érdeklődésnek. Ezekre kéri a képviselő támogatását. Kohner beszédét nagy eljenzéssel fogadták. Ezután a közgyűlés elnöke hirdette ki még a huszonöt választmányi tag választásának eredményét.

— A királyi vár új plebánosa. A budai királyi vár most kinevezett új plebánosát, Kánter Károlyt ma délelőtt iktatták be ünnepélyesen a hivatalába. A Szent Zsigmond-kápolnában délelőtt tíz órakor kezdődött az ünnepség, amelyen nagyszámú előkelő közönség jelent meg. A piros posztóval bevont első padosorokban arisztokrata-hölgyek, az oltárregyesület tagjai ültek, élükön özvegy gróf Csirák Jánosné elnöknel. Ott voltak továbbá a

fővárosban időző udvari tisztviselők, lovag Loebenstein szertartásmester, lovag Ybl Lajos várkapitány, Hertelendy, Radics, Jeger várkapitányági titkárok, Maszák udvari titkár stb. Az istentiszteleten ott volt Vézinger Károly esztergomi apátkanonok, az új plebános elődje is. A szertartás nagymisével kezdődött, amelyet Kánter Károly plebános czelebrált. Kriszt pápai plebános, Demény Dezső királyi várbeli káplán és több kispap segédletével. Evangélium után Kanovics Béla Mór budapesti esperes, józsefvárosi apát-plebános végezte a beiktatást. Felolvasta a kinevezésről szóló királyi kéziratot és szép beszéd kíséretében átadta az új plebánosnak a templom kulcsait és a misekönyvet. Kánter plebános ezután elmondotta a hitvallást. Mise közben az angol kisasszonyok növendékei énekeltek.

— Öngyilkos katonák. Két pozsonyi katona vált mg erőszakos módon tegnap az élettől. Az egyik Klein Manó, aki a katonai építészeti osztályban volt alkalmazva, a másik pedig egy szekerész-ujonc. Az első szolgálati gygyverével lötte magát mellbe, a másik felakasztotta magát. A hivatalos vizsgálat szerint mindkét öngyilkosság oka ismeretlen. A sok ismeretlen ok azonban a katonaságnál már nagyon ismeretes.

— Biciklis és oroszlan. Minden igaz biciklistának nagyott ver a szíve annak a hírnek hallatára, amelyet egy londoni ujság küld világgá. Arról van szó ebben a hírből, hogy Kelet-Afrikában egy angol ember biciklin menekült meg az oroszlan körmeitől. Az illető ur, akit különben Robertsonnak hívnak, így írja le az esetet: Augusztus 22-én délután egyedül hagytam el Blantyre és Zomba közt fekvő birtokomat. Sokaig barangoltam egyedül hegyen-völgyön. Alkonyatkor épen egy kisebb hegy derékára értem. Mivel az út meredek és döcögős, a hold világa pedig igen gyöngye volt, leszálltam a kerékpárról és vezettem. Egyszer, amint így csöndesen bandukolok, neszt hallok az ut szeléről, mintha valami nagyobb állat törtetne ki a bozótból. Hátrafordulok és nagy rémületre egy hatalmas oroszlant látok mögöttem, nem is nagyon messze tőlem. Gyorsan föl akartam kapni a biciklire, a nagy izgatottságtól azonban nem tudtam. Másodszor is megkísértem a menekülést, de ismét hiába. Közben pedig az oroszlan lassan kuszott felém. Harmadszor mégis sikerült felülőm s ahogy reszkető lábaim és a rossz ut meg a sötétség engedték, igyekeztem minél gyorsabban eliramodni. Döcögött, akadozott a két kerék, de azért sikerült valahogy a csucsra följutnom. Főnt aztán elszántam magam mindenre. Nem gondolkodtam, hogy lebiciklizzek-e a meredek völgybe, amelynek mélyén széles árok húzódik el, vagy pedig, hogy a biztosabb halálnak, az oroszlanadjam magamat zsákmányul. Isten kegyelmébe ajánlottam életemet, aztán neki! le az ismeretlen, rossz és sötét uton a mélybe. Az oroszlan hangos ordítással ugrándozott utánam, de nem tudott elérni. Majd megdermedtem a rémülettől, valahányszor dühös fogcsikorgatását hallottam. Végre leértem a völgybe; a kerékpár átugrta az árkot, meg is rongálódott, de nem vált hasznavehetelenné. Örületes és hajmeresztő produkció volt ez, valóságos istenkísértés. Nemsokára szerencsésen elértem hajlékomat. Üldözöm az árok tulsó partjánál elhagyott. — Ez a történet, amelynek hitelességeért Brandes Ottó, egy berlini lap londoni levelezője kezkesedik, be fogja járni az egész világ sajtóját, s valahol egy igaz biciklista szív dobog, diadalérzés kél a nyomában.

— Vakmerő tolvajok. A Süßmann és társ. cég Laudon-utcai rövidáru-kereskedésébe ma délelben egy órakor betörők jártak. A cég egyik alkalmazottja, Gerszt Mór, vette észre legelőször a betörést, aki félegy órora veletlenül vetődött vissza a holtba. Mikor az üzlet előtt elhaladt, nagy meglepetésére annak az ajtaját nyitva találta. Tudta, hogy ebben az időben mindig zárva szokott lenni és azért kíváncsiságból hement megnézni, hogy ki lehet odabenn. Amikor belépett, egy középtermű, köpcös, szürke zakkó-ruhába öltözött alak surrant el mellette, hóna alatt erősen szorongatva valamit. Egy másik, magas, vállas telt arcú ember pedig kényelmesen szedegette le a polczokról a különböző árukat és rakosgatta beje

egy ládába. Egészséges arczszíne, rövid vörhenyes hajszót s beretvált állat viselő ember volt az idegen. Fekete, elegans szabasu kötszer gombbal ellátott ruha volt rajta. Amint Gerszül Móri megpillantotta, nekifordott, fojtogatni kezdte, majd földhöz vágta és elmenekült. Kalapját, a mondott ládát, egy esomegoló zsákvasznat és egy tolvajkulcsot hagyott hátra. A visszamaradt puha kalap még egészen új. A két tolvaj vagy százhusz forint pénzt lopott el a nyitott pénzesládából. A rendőrség azt hiszi, hogy ez a két vakmerő tolvaj követte el a legutóbbi időben előfordult lakás- és bolufosztogatásokat is. Közrekerítésükre megtették a szokott intézkedéseket.

— **Gazdatlan örökség.** Dr. Guido Bruno Charles de Freya, san-franciscoi orvos a nyáron hirtelen meghalt. Szívrohamból érte. Az amerikai orvos, aki körülbelül ötven éves volt, háromszázötvenezer forintot hagyott hátra, s e vagyonnak halála óta nincsen gazdája. Örökösét keresték mindenfelé, szorgalmasan kutatták az orvos eredetét, de a legbiztosabb felfedezés is csak azt derítette ki, hogy dr. Freya agglégény volt és Belgiumban született. A nagy vagyon hírére (mi is megirtuk volt a felhívást) persze szép számmal támadtak szerető rokonok, de egyikük sem tudta bebizonyítani, hogy az elhunyt orrossal tényleg rokonságban állott. Egy newyorki de Freya egy levélpapírt küldött be bizonyítékul, amelyen ez áll: „Sacramento, California, 1898. május 4. Kedves fivérem! A mielőtt természetesen az következni, hogy dr. Freya a fivére volt. A rokonságra még sokkal döntőbb bizonyítékot nyújt azonban az a hölgy, aki azt vitatja, hogy ő hímerte a dr. Freya podgyaszában talált zsebkendőket. Ha a többi jelentkezőknek is ilyen súlyos érveik vannak, könnyen meglehet, hogy a nagy vagyonnak gazdája nem akad.

— **Szerencsétlenség a vasuton.** A héten már a második szerencsétlenség hírével veszszük Pozsonyból. Az újabb áldozat Schaberschul György harminczkétéves vasuti raktári munkás, több gyermek apja, akit tolatás közben kapott el a vonat és tőből leszakította mindkét lábát. Reménytelen állapotban szállították be az országos kórházba. A hatóság nyomban megindította a vizsgálatot.

— **Cselédek börtöne Berlinben.** A budapesti gazdasszonyok, akik sohasem fogynak ki a panaszközből, ha a cselédeikről van szó, aligha ismerik a cselédviszonyokat Berlinben, a Jägerstrasseban van ez a börtön, amelynek udvara alkalmazást kereső férfiak számára van nyitva. A nőcselédek az emeleten vannak. Hihetetlen forgalom van ezen a börtönben. A cselédet kereső hölgyek lehetőleg elegánsan jelennek ott meg, mert különben aligha kapnának cselédei. Rendesen többen is vannak az alkalmazást kereső cselédeknek, akik jól ismerik értéküket és ugyancsak kéretik magukat, míg elhatározzák, hogy elszegődnek.

Valahányszor új cselédleány lép be az ajtón, az asszonyok valósággal megrohanják és ostrom alá veszik.

— Kisasszony, kérem a könyvét.

— Egy szóra kérem csak, kisasszony!

Mindenfelől hangzanak ezek a szavak a belépő felé, aki szóba sem állana olyan asszonnyal, aki nem szólítaná kisasszonynak. Erre egyébként nincs is kázus. Gyakran hízogásra is veszik a cselédet kereső hölgyek a dolgot.

— Tölem minden leány férjhez megy. Hát még ön kisasszony, akinek olyan urias külseje van.

— Csak egy öt éves leánykám van.

— Nálam nem kell parkettet tisztítani, azt a hetes végzi.

Igy megy ez napról-napra egy idő óta a berlini cselédbörtönben. Nem is lesz másként, míg csak nagyobb számmal nem mennek az alkalmazást kereső leányok a porosz fővárosba, mely méltán megérdemli a cseléd-eldorádó nevét.

— **Hatal a pályaudvaron.** Laffel Lujza hetvenegy éves magánzónó, ma délelőtt a nyugati pályaudvar egyik várótermében hirtelen rosszul lett s rövid kímélés után meghalt. A matróza ép elutazóban volt Grác felé. Holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Palota alumíniumból.** Az alumíniumnak, melyet eddig is sokmindenhez használtak, ezután egygyel több rendeltetése lesz: a téglákat fogja pótolni. Chicagóban ugyanis fölépítették az első alumínium-palotát, még pedig tizenhét emeletre, hatvanhárom méter magasra. Az épületet hatalmas vasgerendák tartják össze s a vasgerendák közt levő alumínium-bordák közé vannak beékelve az alumínium-lemezek, amelyekből a fal áll. Az építéshez használt anyag harminczrész alumínium és tizrész réz. A ház külseje egyáltalán igen különös. A falak sötétszürkék, az ablakok némelyike hat és fél méter széles.

— **Valódi Jaeger tanár-féle normál-alsóruhákat** (Benger gyártmánya) kötött és szövött gyapjú-árakat ajánl **Hejrek Adolf Szervita-tér „a vadászszobá”**.

Naplrend.

Naptár: Hétfő, november 7. — Római katolikus: Engelbert pü. — Protestáns: Engelbert. — Görög-ország: (október 26.) Demeter. — Zsidó: Marcheschwan 22. — Nap két 6 óra 38 perccel reggel, nyugszik: délután 4 óra 17 perccel. — Hold két: éjjel 12 óra 1 perccel, nyugszik délután 1 óra 2 perccel.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. **A fővárosi magánépítési bizottságának** ülése d. u. 5 órakor az új városházán.

Nemzeti múzeum: Természettudományi tár, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a **néprajzi osztály** is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

A „Hódolói díszfelvonulás”, Eisenhut Ferenc óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 6-ig. Belépő díj 50 kr. Gyermkeknek 30 krajczár.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőtt 9—1-ig. **Iparművészeti múzeum** zárva.

Egyetemi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig. **Múzeumi könyvtár** nyitva 9—1 óráig.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **A „Szókimondó asszonyosság” mint operette.** Sardou „Madame sans Gêne”-jét angol szövegírók földolgozták operette-librettóvá. A megzenésítésé sem fog sokáig késni.

* **Nemzeti Színház.** Gyenes László betegsége miatt a héten nem játszhatik. Emiatt szerdán, november 9-én, Dumas „Bűnhődés” című színművének Dumont szerepét Nádaei fogja játszani. „Bánk bán” Biberach szerepét Ivánfinak, a „Sok hűhó semmiért” Leonato szerepét pedig Somlóinak osztották ki.

* **Cesare Rossi meghalt.** Milanoból írják: Cesare Rossi, az európaszerte ismert olasz tragikus színészt Bariban november elsején szélütés érte és rögtön meghalt. Rossi régi romagnai nemesi családból származott és nagy kiterjedésű örökös birtok gazdája volt Fanóban. A színpad iránt érzett határtalan szeretetétől ösztökélve, Veleuczébe ment, ahol igen jó iskolája volt. Később társaságot szervezett; ebből a jól megválogatott társulattól vált ki Duse Eleonora és Zacconi Ermete. Rossi több ízben visszavonult birtokára a színpadtól, de mindannyiszor visszatért, mert a színészi élet izgalmait nélkül nem tudott megélni. Most, hogy hatvanöt éves korában meghalt, az olasz színművészet legkiválóbb alakjainak egyikét veszítette el. Rossi életének egyetlen keserősége az volt, hogy ugyanegy nevet viselt Ernesto Rossival, akivel igen gyakran összetévesztették s a ki nagyon háttérbe szorította őt.

FŐVÁROS.

(**A miniszterelnök diszpolgársága.**) Lappunk legutóbbi számában említettük már, hogy számos fővárosi bizottsági tag indítványt adott be báró Bánffy Dezso miniszterelnöknek a székes főváros diszpolgárává leendő megválasztására iránt. A polgármester ezt az indítványt a szerdai közgyűlés napirendjére tűzte ki.

Budapest élelmezése.

Most adta ki a vásárcsarnokok igazgatósága a csarnokok 1897. esztendei évkönyvét, amely tájékoztatást nyújt sok olyan kérdésben, amelyben eddig biztos adatokra nem támaszkodhattunk. Tény az, hogy a vásárcsarnokok kedvezőtlen időben nyitak meg. Az 1897. év nyári s az 1898. év tavaszi hónapjaiban történt áremelkedések rossz beutatói voltak a vásárcsarnokoknak. Már pedig, ha a buza ára 8 forintról 16 forintra szökik föl, s ha a kenyér ára is megkétszereződik, világos dolog, hogy ennek az elsőrendű élelmiszereknek a megdrágulása maga után vonja a többi élelmiszer megdrágulását is. Ehhez jött a sertésvesz utóhatása, a baromfi-vesz, a rossz gyümölcsstermés, árvíz, jégverés stb.

Az évkönyvben tanulságosan vannak fölsorolva azok a tényezők, amelyekről az élelmiszerek ára függ.

A kínálatban nem tapasztalható az az emelkedés, amely az árak csökkenésére befolyással lehetett volna. A világpiacon árából, a milyenek: a baromfi, tojás, szőlő, burgonya stb., a termelés javarésztét külföldi ágensek vásárolták össze s Bécsbe és a külföldre vitték. Ennek pedig az az oka, hogy a külföld ezekért jobb árakat ad s mert Budapest, mint élelmi piac, a vágómarhán és sertésen kívül, csak helyi jelentőséggel bír. A vásárcsarnokok megnyitásával új piac támadt ugyan az értékesítésre, de nagyjából csak kis szállítmányokat küldtek be a termelők, annak jeléül, hogy még nincsenek tömeges termelésre berendezkedve. Így tehát az árak idezőnlése nem volt olyan nagy, hogy olcsóságot eredményezhetett volna. Az 1898. évben azonban egyre emelkedik az árubehozatal a központi vásárcsarnokban, tehát haladás mutatkozik; mert míg 1897-ben (vasuton és hajón 285.529 méterháza élelmiszerek érkezett, 1898-ban ez a mennyiség már szeptember hónap végéig is 314.945 méterháza emelkedett. Nagy hiba, hogy a termelők egy része nem veszi tekintetbe az áralakulásokat s a szállítás költségeit és ezért gyakran csalódik. Így néha nagyobb árt érhetne el, ha otthon adná el az árut.

A kereslet tekintetében a főváros fogyasztóképessége nagyon változó; mert a lakosság nagy volta mellett is csak ezekre becsülhető azoknak a száma, akiknek olyan a vagyoni állapota, hogy az élelmezésükre jelentékeny mértékben költhetnek. A finom pecsenyehus fogyasztása például annyira változó, hogy illet néha Bécsből kell hozatni. Mivel nem egyformán fogy az ilyen drága hús, nem is vágnak annyi marhát, amennyiből ez fedezhető lenne, mert a marhahús többi részei kárba vesznek, mivel nincs rá elég fogyasztó. Ősszel és télen nagyobb a kereslet, de tavasszal csökken s nyáron annyira kisebbedik, hogy különösen a zöldség és gyümölcs-rakásra romlik. Szóval, Budapest csak az év egyik felében normális a fogyasztóképesség. Így tehát Budapestet kiviteli piaczzá kell tenni, hogy Béccsel versenyezhesen; mert enélkül csak évek multán juthat a piacza magasabb színvonalra.

Szükséges, hogy a Budapestre szállított élelmiszerek minőségének megjavítására törekedjünk. A mult évben ugyan 909 községből érkezett élelmiszer s mennyiségileg elég sok, de azok egy része nem piaczza való volt. Némely beküldő ugyanis azt hiszi, hogy Budapestben minden elkél s ha valakit otthon nem tud értékesíteni, mert senkinek sem kell, hát beküldi a vásárcsarnokba. Itt — természetesen — megsemmisítik az ilyen árut. A beküldő aztán szidja a budapesti piaczt s azontul a használható élelmiszert sem küldi be.

Mások összekeverik a régi és új árut s noha azok hibátlanok, a kereskedő értük kevesebbet ad, mintha el volnának különítve. Itt érezhető a szokványok (usance) hiánya, ami számtalan vitás kérdésre ad okot. Meg kell hát tanulniok a termelőknek, hogy jól kezeljék piacci árukat küldjenek, vagyis alkalmazkodjanak a kereslethez. E téren sokat tehetnek a külföldön annyira bevált értékesítőszervezetek.

A szállítási viszonyok is javításra szorulnak. Remélhető, hogy a magyar államvasutak igazgató-sága a tarifákat kedvezőbbekké teszi. Nagyon súlyosan nehezedik most a legfontosabb élelmi cikkekre a fogyasztási adó, a jelenlegi alakjában. Némely élelmiszer tulságosan meg van terhelve fogyasztási adóval. De aránytalanságok is vannak; így például egy hémzásszék ókor épen annyi fogyasztási adót (7 forint 75 krajczárt) fizet, mint egy ötmázsás. Ezt tehát módosítani kell, mert az eláruló a fogyasztási adó terhét — igen természetesen — áthárítja a vevőre.

Végül említést tesz még az évkönyv a nagykereskedés, a kis- és közvetítő-kereskedés s a köz- és nemzetgazdasági viszonyok hiányairól s azzal végzi, hogy amíg Budapesten a vásárcsarnokok mellett nyílt piacok is vannak, addig egy okkal több van arra, hogy az élelmiszerek árai nem nivellálódhatnak kellőleg a főváros egész területén.

VIDÉK.

* (Az Iglói polgármesterválasz.) Dr. Nász Gyula, Igló város polgármestere lemondott állásáról és minden rábeszélés dacára sem akarja újból elvállalni a polgármesteri tisztséget. Mint iglói tudósítónk írja, a lakosság bizalma Folgeus Kornél, jelenlegi iglói szolgabíróban összpontosul és így nagyon valószínű, hogy Folgeus lesz Igló új polgármestere. Ez esetben dr. Wieland Aladár szepesváraljai szolgabíróvá választanák meg helyébe iglói szolgabírónak.

* (Törvényhatósági tagok választása.) Nagyvárad város köztörvényhatósági bizottságába ma harmincegy új tagot választottak. Az olaszai kerületben tizenháromat, csupa szabadelvűt, Újvároson négy szabadelvűt és tíz ellenzékit, a váraljai kerületben hét szabadelvű pártit. A negyvennyolcas párt nagyon erőlködött, de a szabadelvű párt régi helyeit mind megtartotta. Beválasztották Vucskics Gyula plebánost, a klerikális lapszerkesztőt is.

Népgyűlés Debreczenben.

(Távirati tudósítás.)

A függetlenségi párt vezére ma a kálvinista Rómában beszélt az önálló vánterület mellett. Az evégből összehívott népgyűlés elhatározta, hogy ilyen értelemben fölír a képviselőházhoz.

Tudósítónk erről a következőket táviratozza nekünk:

Debreczen, november 6.

Kossuth Ferenc országgyűlési képviselő, a függetlenségi és 48-as párt vezére, a szombat esti gyorsvonattal érkezett Debreczenbe. A kíséretében voltak Papp Elek, Balogh László és Szinay Gyula országgyűlési képviselők.

A perronon a debreczeni függetlenségi párt vezető emberei, az ifjuság egy része és érdeklődőkből összeverődött közönség várakozott. Ott voltak Thaly Kálmán és Kiss Albert országgyűlési képviselők, Kertész János, a debreczeni függetlenségi párt elnöke, a vezéremberek közül: Nagy Zsigmond kollégiumi tanár, Bakonyi Samu, Benedek János városi ügyész, Freund Jenő, Kovács József, Pethő István és még számosan.

A Kossuth Ferenc kocsijából az ifjuság kifogta a lovakat és a pályaháztól a „Kossuth Lajos azt üzenté” kezdetű nótát énekelve, maga tolt a kocsit az „Angol királynő”-szálfőig.

Ma reggel szakadó eső áztatja az utcákat. A népgyűlés tizenegyedfél óráz volt hirdette a kollégium udvarára. Mirel zuhogott az eső, délelőtt kilenc órákor még nem tudták, hol lesz a népgyűlés. Fél tízre kitisztult az idő és a független választók a kollégium udvarára gyülekeztek.

Debreczen legnevezetesebb épülete a kollégium, ennek ősfalai között, a négyszögű udvaron folyt le a népgyűlés. Negyvenkilenc év előtt e kollégiumban gyűlésezett a magyar képviselőház és az oratórium katedrjáról történt meg az a történelmi jelenet, amidőn Kossuth Lajos a Habsburg-házat trónvesztettnek nyilvánította.

Ma, negyvenkilenc év után, a nagy harcoss fia, Kossuth Ferenc jelent meg a magyar kálvinisták nagy iskolájában — zsebében egy csomó cukorral és egy csomó jegyzettel. Mintegy órahosszáig táplálkozott úgy a cukorból, mint a jegyzetekből, kifejtve közönséges ideáit.

A kétemeletes kollégium mind a négy oldalán húzódó tornácokról a debreczeni diákság százai éljenek teletorokkal.

Az akáczfás udvar nagy karimás kalapoktól feketélt. E kalapok alól a czivisek néztek föl a diszes emelvényre, amelyről Kossuth Ferenc hirdette az ő elveit. A környékről is eljöttek a hű magyarok zászló alatt, nemzetiszínű szalaggal a derekukon és kokárdásan.

Kossuth előtt Thaly Kálmán csinálta a lelkesedést. Azzal kezdte, hogy Kolonics katolikussá akart tenni minden magyart:

— Ne engedje az Isten! — hangzott minden oldalról.

Majd különböző variációkban fejtegette Rákóczy történetirója, hogy a német hogy szívja a magyar vért.

Thaly észrevette, hogy tulnyomóan diákhalgatóságnak beszél. Ehhez is szabta beszédét, mert a többek között ezt a kijelentést tette:

— Legyen úgy, mint Mátyás király korában! Ezt akarjuk mi!

Erre aztán támadt olyan frenetikus éljenzés, hogy némely fantázia szinte visszakalandozhatott Mátyás király korába a Duna jegére, ahol negyven ezer magyar éljenezte a királyt.

Kossuth Ferenc kavészínű taliánformájú kalapban lépett az emelvényre. A kabátját letette, de a kalapját nem vette le a sürű éljenzések dacára, mert a náthától félt.

Azzal kezdte a beszédét, hogy nagyon örül. Azért gyülekeztek, hogy megvédjék az ország jogát. (A diákok roja: Ugy van! Éljen Kossuth!)

Ujat különben nem mondott Kossuth. Erzelmes hangon ismételte, amit unos-untalan hangoztat, hogy:

— Szent lelkesedéssel hordozom a zászlót, melyet édes atyám kihűlt kezéből vettem át!

Majd beszédének prózai részére, a vám-kérdésre terjeszkedett ki. Azt mondta, arról van szó, hogy a magyar hatszáz milliót dobjon az osztrák nyakába.

— De már ezt nem engedjük! — tiltakozott a diákság.

Az öreg választók hümmögtek.

Azúlnal előterjesztették a következő határozati javaslatot:

A Debreczen város polgársága által 1898. november 6-án tartott népgyűlés a magyar nemzet mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeinek védelmét és fejlődését egyedül az önálló vánterület és nemzeti jegybank alapján látja biztosíthatónak és az Ausztriával való gazdasági közösség fentartását a magyar állam törvényben biztosított önrendelkezési jogával ellenkezőnek nyilvánítván: a gazdasági önállóság tényleges megvalósítása végett az országgyűlési képviselőházhoz feliratot intéz.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A spanyol szédelőkről. Már többször írtunk azokról a spanyol szédelőkről, akik leveleket írogattak egyes jobbmodu embereknek és azt írják, hogy roppant kincsük van valahol elásva, de bizonyos körülmények gátolják őket abban, hogy azt a kincset fölássák és birtokukba vegyék. Azzal az ígérettel, hogy a kincset megosztják az illetőkkel, a hiszékeny emberektől kisebb-nagyobb összegeket csaltak ki. Csaknem egész Európa rendőrsége kutatott a körmönfont csalók után, de mindeddig sikertelenül. Mint most Madridból jelentik, végre sikerült őket elfogni és hűvösre tenni. Barcelonában néhány nap előtt elfogták a csalóbanda két tagját, Vigo Vidual-t és Manuel Rocca-t, akik azonban makacsul vonakodtak megnevezni a banda fejét. A lakásukon tömördek czeget, czimet és város-tervet találtak. A gazemberek még könyvet is vezettek. Ennek kimutatása szerint három hónap alatt több mint hétezer forintot harácsolnak össze

csalásaikkal. Amint látszik, elég hiszékeny ember találkozott, aki felült nekik és abban a reményben, hogy egy csapással meggazdagodik, szívesen hozta meg a csalók által kívánt áldozatot. Legutóbb a banda fejét is sikerült kinyomozni és letartóztatni. A bécsi rendőrség ugyanis megtudta, hogy egy Poltnigg Ferenc nevű rovvott multu ember néhány év előtt Karinthiából Spanyolországba vándorolt és rögtön benne gyanította a csalóbanda fejét. Összehasonlították a rokonaihoz irt leveleket a szédelő levelekkel és a szakértők konstataáltak, hogy az irás ugyanaz. Erre megindult Poltnigg után a nyomozás, míg végre Madridban ráakadtak és letartóztatták.

A kiadatási eljárás befejezése után Poltniggot utnak indították Bécs felé, a h o v a t e g n a p m e g i s é r k e z e t t. Azonnal a törvényszék fogházába szállították. Poltnigg ellen már igen sok terhelő adat van együtt a bécsi rendőrség birtokában, mert a csaló különösen sok bécsi embert csapott be.

Elfogatásával a nemzetközi szédelők egyik legveszedelmesebb példányát tették ártalmatlanná.

— A polgári törvénykönyv. Az általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt ülést tartott. Az ülésen két kérdést tárgyaltak. Az első az volt, hogy ingatlanok átruházásánál mondják-e ki a közjegyzői vagy okirati kényszert, — vagy pedig ériék-e be a telekkönyvi átírással? A kérdés fölött hosszabb vita indult meg, amelynek a bizottság teljes ülésében folytatása lesz. A másik kérdés, amelylyel foglalkoztak, az volt, hogy az elbirtoklás megengedhető-e a telekkönyvileg bejegyzett tulajdonos ellenében is? A bizottság kimondta, hogy ilyen esetben is helyet kell adni az erbirtoklásnak.

— Gregersen váltói. Még 1892-ben történt, hogy Földiák Gyula budapesti bankcég bepörölte a milliomos Gregersen Gulbrandtot egy ötezerforintos váltóért. A váltópörben a milliomos megesküdt, hogy a váltón lévő aláírás nem tőle származik, minélfogva Földiák pörvesztes lett, az iratok pedig átkerültek a büntető törvényszékhez, a hol Gregersen Hagbarth ellen indították meg az eljárást váltóhamisítás miatt. A törvényszék akkoriban el is ítélte őt, a királyi tábla azonban teljesen fölmentette s kimondta, hogy az aláírás valódinak veendő. Ma hirdette ki a budapesti büntető-törvényszék a kuria ítéletét, mely a tábla ítéletét helybenhagyva, Gregersen Hagbarthot végleg fölmentette.

SPORT.

— Petőfi. Br. Königswarter Herman Petőfi nevű kétévese, mely tegnap Bécsben nagy stílusban győzte le Albatros-t, az összesklasszikus versenyekben bir kötelezettséggel. Nincs kizárva, hogy a fejlődésképes állat jövőre mint derbyfavorit fog a starthoz állani.

Alagi löversenyek.

(Utolsó nap.)

Két különvonat vitte ma a budapesti közönséget az alagi gyepre, hogy szemtanuja legyen a legszebb versenynapnak, melyen gyönyörű szép időben a nagy ügyességgel rendezett vadász-verseny szerzett ritka sportélményt. Végre egy verseny, ahol az izgalmat nem a fogadás szenvedélye fokozza, ahol az érdeklődés nem oszlik meg és ahol a látványosság elég szórakozást nyújt a totalisateur nélkül is.

Igy volt ez a Drag-Hunt-steepchase-ban. A nyergelés csengetyűszavára vörösfrakkos urlovasok és egyenruhás katonatisztek festői képe vonult el a bírói páholy előtt. Adott jelre a pálya belsőjére húzódtak, ahol a „huntsman” és két wípering kopócsapattól környezve már készenlétben várta a versenyzőket. Megkezdődött a hajsz...

Egy lovász messze elől vágta a huzta maga után a zsákba kötött „drag”-ot, az alatt a „master”, gróf Nádasdy Ferenc vadászgaloppban vezette árkon-bokron keresztül a versenyzőket. A lovak híven és hiba nélkül vették a nagy akadályo-

kat s midőn a tribünök előtt a széles árkot átugrották, harsány éljenzés és taps jutalmazta az urlovas társaságot. Az előljárt kopók csakhamar a „drag” nyomára jöttek és ezen a nyomon szimatolva keresték a vadat. A „master”, iramot gyorsítva vezette a lovasokat, végre nagy körben a pályán kívül tüntek el az alagi major fasorai mögött. Kis idő múlva újra felbukkantak...

Az ily jelenetet ritkán látott turfszőzönség az izgalom látható jelével az arcon, a legnagyobb csendben leste a történendőket, hallgatta a vadász-kürt jeladását s a nyomon haladó kopók csaholását.

Amint így a belső pályára térve az 1200 méteres start irányába értek, a master adott jelére a „huntsman” kopóival kitért az utból, a versenyzők pedig hirtelen iramodással kezdték meg a küzdelmet. A meglepetés itt sem hiányzott, mert az egész uton hátul baktatott Kibicz, a polgári ruhában résztvevő Pfeiffer Nándorral a nyeregben, hirtelen a vezetők elé szökött s biztosan két hosszal elsőnek ért a célhoz.

A győztes urlovast, aki az igénytelen, de szívós felvért oly ügyesen lovagolta, nagy órációval tüntették ki. De kijutott a lelkes üdvözlésekből az összes résztvevőknek, különösen a master-nek, gróf Nádasdy Ferencnek, aki délczegen és bravúrral ugratott át az akadályokon és mutatta a veszedelmes utat a társaságnak.

Az érdekes versenyen az arisztokrácia erősen volt képviselve. Jelen voltak: Gróf Batthyány Elemér, gróf Andrassy Géza, gróf Károlyi István, gróf Sztáray János, gróf Csekonics Endre, gróf Teleky József, gróf Károlyi Tibor, gróf Teleky Tibor, gróf Pejacsevich János, Jankovich-Bésán Gyula, Lossonczy Mihály miniszteri tanácsos, Geist Gáspár, Fáy-Halász-Nagy Gábor miniszteri tanácsos, Halassy tábornok, Rohonczy Gedeon, gróf Degenfeld Imre, Luczenbacher Miklós, gróf D'Orsay ezredes, Liphay Béla, báró Podmaniczky Elemér, dr. Magyar László és a honvédtisztikar számos tagja.

A részletes eredmény a következő:

I. Kétvések eladóversenye. Díj 1500 korona. Távoiság 1000 méter.

1. Br. Üchtritz Zs. Bergfex 52.5 kilogramm, lovagolta Laznik.
2. Rohonczy G. Arkangyalát 53.5 kilogramm, lovagolta Major.
3. Rexa A. Apollonia 51 kilogramm, lovagolta Fürst.

Futottak még: Gr. Andrassy Pöszméte 53.5 kilogramm, lovagolta Jubász. Geist G. Kántor 55 kilogramm, lovagolta Kaposi. Geist G. Mátra 55 kilogramm, lovagolta Sheybal. Horthy Sz. Nettó 51 kilogramm, lovagolta Musil. Jankovich D. Morgó II. 52.5 kilogramm, lovagolta Wichra. Gr. Pejacsevich A. Dolly 58.5 kilogramm, lovagolta Lipovniczky.

Bírói ítélet: Küzdelem után nyakhosszal első, egy hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 24, helyre 25 : 85 és 206.

Nyertest az árverésen gróf Orssich 2000 koronáért megvásárolta.

II. Eladóverseny. Díj 1000 korona. Távoiság 2000 méter.

1. Gr. Eszterházy B. Aszfaltbetyár 68.5 kilogramm, lovagolta Pejacsevich.
2. Geist G. Pletyka II. 67.5 kilogramm, lovagolta Horthy.
3. Gr. Andrassy T. Bora 67 kilogramm, lovagolta Gömör.

Futottak még: Kreutzbruck Zs. Nelli 63.5 kilogramm, lovagolta Weilenbeck. Gr. Pejacsevich A. Szeretek 63.5 kilogramm, lovagolta Pfeifer.

Bírói ítélet: Küzdelem után háromnegyed hosszal első.

Totalisateur: 5 : 9, helyre 25 : 30 és 34.

Nyertest 1050 koronáért visszavásárolták.

III. Batthyány-Handicap. Díj 3000 korona. Távoiság 1200 méter.

1. Gr. Károlyi J. Plikus 75 kilogramm, lovagolta Pejacsevich.
2. M. C. Wood Palota 64 kilogramm, lovagolta Krause.
3. Krausz L. Mia Teresina 60.5 kilogramm, lovagolta Pfeifer.

Futottak még: Geist G. Grumbler 69 kilogramm, lovagolta Weilenbeck, ebukott Gr. Orssich P. Futár 66 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Bárczay F. Steuermann 62 kilogramm, lovagolta Gömör. Rohonczy G. Arkádia 52 kilogramm, lovagolta Horthy, ebukott.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, nyakhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 31, helyre 25 : 70 és 43.

IV. Drag-Hunt Akadályverseny. Tiszteletdíj. Távoiság 6000 méter.

1. Geist Gáspár Kibicz 84 kilogramm, lovagolta Pfeifer.
2. Mr. C. Wood Tommy 84 kilogramm, lovagolta Kuncsebek főhadnagy.
3. Gr. Nádasdy Vutki 84 kilogramm, lovagolta gróf Nádasdy.

Futottak még: Gr. Andrassy Marengo 84 kilogramm, lovagolta gr. Széchenyi G. Gr. Baworovszky I. Panni 84 kilogramm, lovagolta gróf Baworovszky. Burchard P. Pásztor 84 kilogramm, lovagolta a tulajdonos. Gr. Csekonics E. Marion 84 kilogramm, lovagolta gr. Csekonics I. Gr. Csekonics E. Mary Maia 84 kilogramm, lovagolta gr. Csekonics Gy. Merhál E. Fidler 84 kilogramm, lovagolta a tulajdonos. Gróf Széchenyi P. Mignon 84 kilogramm, lovagolta báró Sennyey Géza.

A másodiknak jelzett Tommyt disqualifikáltak, mert a master jeladása előtt belefogott a versenybe és így második lett Vutki és harmadik Marion.

V. Sikatori gátverseny-handicap. Díj 1800 korona. Távoiság 2800 méter.

3. Geist G. Fodrász 60 kilogramm, lovagolta Sheybal.
2. Gróf Schönborn Arany 57 kilogramm, lovagolta Born.
3. Jankovich D. Belle Helene 68.5 kilogramm, lovagolta Baker.

Futott még: Liptay Béla Nyiri bicskás 62 kilogramm, lovagolta Hruska.

Bírói ítélet: Feltartva nyolcz hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 17, helyre 25 : 80.

VI. Bucsuverseny. Díj 1200 korona. Távoiság 1600 méter.

1. Gróf Eszterházy B. Bánatos 66.5 kilogramm, lovagolta Gömör.
2. Gróf Pejacsevich A. Diszpolgár 65 kilogramm, lovagolta gróf Orssich.
3. Gróf Károlyi I. Bájos 63.5 kilogramm, lovagolta Pfeifer.

Futottak még: Chernel Gy. Hathalom 68 kilogramm, lovagolta Hummel százados. Geist G. Bibis 68.5 kilogramm, lovagolta Krause. Gr. Pejacsevich A. Ohó 65 kilogramm, lovagolta tulajdonos.

Bírói ítélet: Könnyen három hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 10, helyre 25 : 48 és 75.

Bécsi löversenyek.

(Utolsó nap.)

A bécsi turfpublikum, mely a ringbe szokott járni, nem fogja áldani a jockey-klubot, hogy a strikeoló hookmakereket működésre kényszerítette, sőt magát a versenynapot is szívesen elengedte volna, ha csak sejtette volna, hogy Ilisek és Liebigeek fognak elsőnek elhaladni a bírói páholy előtt. Szomorú bucsunap volt, a közönség keserű csalódással hagyta el a Freudenaust.

A különös eredmény a következő:

I. Gátverseny-Handicap. Díj 2000 korona. Távoiság 2400 méter.

- † Hg. Auersperg St u w e r 74.5 kilogramm, lovagolta Hesp.
- † Dreher A. Bumdiöh 65 kilogramm, lovagolta Wheeler.
3. Gr. Kinsky Zs. H a z a 60 kilogramm, lovagolta Barker.

Futott még: Obermayer E. Barinkay 69 kilogramm, lovagolta Buckenham.

Bírói ítélet: Holtversenyben első helyre, öt hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 8 St u w e r és 5 : 17, Bumdiöh, helyre: 25 : 50 St u w e r és 25 : 76 Bumdiöh.

II. Eladó verseny. Díj 2000 korona. Távoiság 1600 méter.

1. Br. Springer Gusztáv Or ch e f 51.5 kilogramm, lovagolta Warne.
2. Péchy A. P r o s a 53 kilogramm, lovagolta Poole.
3. Gr. Degenfeld S z e s z é l y II. 56 kilogramm, lovagolta Barker.

Futottak még: Br. Born Juratus 57.5 kilogramm, lovagolta Smith. Dr. Russo E. Mont Rose 55 kilogramm, lovagolta Adams. Szászbereki ménés Ara 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Szemere M. Garibaldi 56.5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Lovag Wiener-Welten Leonidas 53.5 kilogramm, lovagolta Peake.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, négy hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 63, helyre: I. 25 : 68, II. 25 : 54, III. 25 : 36.

III. November-handicap. Díj 4000 korona. Távoiság 1200 méter.

1. Dreher A. H ä n g d i a n 53 kilogramm, lovagolta Bulford S.
2. Dr. Russo E. Inl ä n d e r 52 kilogramm, lovagolta Prudames.
3. Gr. Trauttmansdorf Drift 56.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még: Mr. Newmarket Lexl 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gróf Sternberg A. Ravachol 58 kilogramm, lovagolta Barker. Egyedi A. Káplár 54 kilogramm, lovagolta Griffiths Br. Springer Berenice 53.5 kilogramm, lovagolta Warne. Mr. Five Magister 53.5 kilogramm, lovagolta Wilton. Szemere M. Gondolat 53 kilogramm, lovagolta Cleminson. Wahrmann R. Roun the corner 53 kilogramm, lovagolta Adams. Mr. Siltan Isolde 52.5 kilogramm, lovagolta Peake. Geist Gáspár Pimasz 52 kilogramm, lovagolta Poole. Hg. Auersperg Killarney 51 kilogramm, lovagolta Hesp. Er. Podmaniczky Cassiopea 49 kilogramm, lovagolta Sands. Capt. Gaston The Winnings 48.5 kilogramm, lovagolta A. Bulford. Lov. Lederer Contrás 46 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Könnyen egy hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 34, helyre 25 : 74, 293 és 212.

IV. Nyeretlen kétvések eladóversenye. Díj 2800 korona. Távoiság 1000 méter.

1. Br. Üchtritz Zs. Liebig 48 kilogramm, lovagolta Barton.
2. Geist G. A b s z i 48 kilogramm, lovagolta Sands.
3. Mr. Janoff B a n d a 50.5 kilogramm, lovagolta Warne.

Futottak még: Báró Harkányi Lauderdale 45 kilogramm, lovagolta Wilton. Gróf Kinsky Zs. Noblesse 42.5 kilogramm, lovagolta Imre. Br. Springer G. Lucifer 51 kilogramm, lovagolta Marsh. Szászbereki ménés Tarna 56 kilogramm, lovagolta Hesp. Szemere M. Cecília 47.5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Herczeg Taxis Poszlány 46.5 kilogramm, lovagolta Milne. Wahrmann R. Pali 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gr. Wenckheim Successor 48 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Könnyen egy és félhosszal első, két hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 102, helyre: I. 25 : 79, II. 25 : 127, III. 25 : 37.

V. Handicap. Díj 2000 korona. Távoiság 1000 méter.

1. Gróf Kinsky Zdenko I l i s 54.5 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
2. Szászbereki ménés A r a 57 kilogramm, lovagolta Hesp.
3. Dreher Antal D o g m a 65 kilogramm, lovagolta Smith.

Futottak még: Br. Üchtritz Zs. Contra 63 kilogramm, lovagolta Poole. Gr. Degenfeld Góhér 63 kilogramm, lovagolta Barker. Dreher A. Billnitz 63 kilogramm, lovagolta Bulford S. Br. Springer G. Nyilvány 65 kilogramm, lovagolta Warne. Mr. Black Csintalan 60 kilogramm, lovagolta Peake. Lov. Wiener-Welten Insel 49.5 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Bírói ítélet: Félhosszal első, egy és félhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 80, helyre: I. 25 : 104, II. 25 : 200, III. 25 : 63.

VI. Kétvések nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távoiság 1200 méter.

1. Gr. Eszterházy S z a b á s z 56 kilogramm, lovagolta Cleminson.
2. Péchy A. S w e l l 56 kilogramm, lovagolta Poole.
3. Br. Springer D o u z e l l a 54.5 kilogramm, lovagolta Warne.

Futottak még: Mr. Janoff Acetylen 56 kilogramm, lovagolta Barker. Miklósfalvi ménés Trilby 54.5 kilogramm, lovagolta Peake.

Bírói ítélet: Igen könnyen négy hosszal első, fejhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 6, helyre: 25 : 28 és 36.

EGYESÜLETEK.

* Magános nők otthona. A győr nádorvárosi apáczaárkában ma délelőtt szentelték föl a magukra hagyott művelt nők számára alapított új otthont. A közönség sorában ott volt gróf Laszberg főispán is. A szertartást Ruschek. esperes végezte fényes papi segédlettel.

* A Magyar Jogászegyletben legutóbb dr. Imling Konrad táblai tanácselnök, a magyar polgári törvénykönyv dologjogi részének szerkesztője, befejezte „Dologjogi nyílt kérdések” című nagyérdemű előadását. Szombaton dr. Baumgarten Izidor miniszteri osztálytanácsos előadást tartott az új büntető eljárás köréből a „Felelősségről a ténykérdésben” címen.

* A gyorsíró-verseny nyertesai. Az országos magyar gyorsíró-egyesület tegnap délután tartotta idei őszi írásversenyét a képviselőház ülés-termében. Összesen 143 munkát adtak be, amelyeket az országgyűlési gyorsírókból és gyorsírástanárokból választott bíráló bizottság nyomban megbírált. A négyaranyas első díjat, perczenkint két-százhusz szótag pontos írásával Hevesi Bisicz Ödön kegyesrendi gimnáziumi tanuló, a kétaranyas második díjat, perczenkint száznyolczvan szótaggal, és a legszébb stenogram egy aranyas külön díjat Berkovics Lajos állatorvostanhallgató, az egyaranyas harmadik díjat, perczenkint százötven szótagért, Ruda László bölcsészettanhallgató nyerte el. Vidéki díj címén egy-egy aranyat nyertek: Stern Gyula (Pápa), Spitz Károly (Ungvár), Csomai

Gyöző (Szatmár), Ambrózy Sándor (Szatmár), Hojtás Ödön (Temesvár). Könyvjutalmat kaptak: Kontra-

KÖZGAZDASÁG.

A magyar államvasutak tarifa-bizottsága D. a. el Erő három miniszter elnöklése alatt a kereskedelmi miniszteriumban ülést tartott, amelyen a bizottságnak majdnem valamennyi tagja résztvett.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. november 6-án reggel 7 órakor

Table with columns for stations (Állomások) and weather data (Legnyomás, A hőmérséklet, A páratartalom, Csapadék). Rows list various locations like Pécs, László, Szeged, etc.

Magyarországon vannak a Fiume-öböl és a Földközi-tenger vidékén a leghevesebb nyugatról nyugatra felé forduló szélcsellók.

Felölös szerkesztő: Kálnoki Izidor.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. hétfő, november 7-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 125. Havi bérlet 5.

A Pont-Biquet család.

Beköszönt 3 felvonásban. Irta: Besson. Fordította: Naday F. Személyek

La Reçette Jacques Duhois Pont-Biquet Trépance Daubert Trameau Buzza Pinczer Madlócse Pont-Biquetne Duméniland Godardine Gabriella Julie

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

VÁRSZÍNHÁZ

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ

305. szám. 306. szám.

A végrehajtó.

Beköszönt 3 felvonásban. Irta: Svirane és Artur. Fordította dr. Béla Isler.

Személyek: Chérédame Octavie Brocuel ügyvéd Anstérette Larglette Fingaret Kapitány Cyprienne Marianne Hegedüs Nikó L. Tajóczy Molnár R. Szereény Györgyi Kesztyű Déli F. Eröss

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

A molnár és gyermeke.

Népszerű 3 felvonásban. 10 képből. Irta Raupach. Ford. Székelyi József.

Köszönet 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Bibliás asszony.

Operetta 3 felvonásban, 4 képből. Szöveg írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Helai Jenő. Zenéjét szerzette Victor Roger.

Személyek:

III. Erő Chatellerault Beaugency herceg Pontbichet Trucit gróf Celestin, karmester Öreg bérő Jolivet Pontibaud A polgármester Chatelleraut Edith Tics, tánczosné M. Csatai Maruchalné Sarah Poulson Pamela Carmen Terez

Köszönet 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Aranylakodalm.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képből, dalokkal és táncokkal. Irta: Beöthy László és Hákos Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Kölyk Jenő Katalin Ilonka Vidacs János Emerenzia Bem tábornok Petőfi, százados Mikulák János Krausz bácsi Tancsics A korányzó Kurucz feltaláló Pista, vőlegény Boriska Nikolajevics Iván Szerzejevics Molnár L. Szarvassy Aranyossy Kemény Sz. Szilassy László Gabányi Rózsalyegyi Sz. Klai Kovács Fülöp B. Kárdus Odry Szalay Gábor K. Odry Z.

Köszönet 7 órakor.

VÁROSLIGETISZINKÖR

Igazgató Feld Zsigmond.

Zárva.

Színházi műsorok a 8. oldalon.

Belégzési kupák

orr-, gége-, torok- és mellbetegségek, glöichenbergi minta szerint rendezett

belégzési intézet József-körut 10.

Dr. Kistler glöichenbergi fűdőorvos szakkereső vezetésével Felvétel 10-12 és 3-4-ig. A felvett betegek a kurát a nap bármely szakában használhatják. 1402

Kávé-magazin Budapest.

KÁVÉ ÉS TEA

civámlva és bérmentve teljesen kész-ségmentesen házhoz szállítva, Budapest-ől vagy Fiume-ől.

- 4 1/2 kiló Kuba kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Mocca kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Java kávé . . . 6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Gyöngy kávé . . . 6 frt. 80 kr.
4 1/2 kiló Portorico kávé . . . 5 frt. 80 kr.
1 1/2 kiló Császár kev. tea 1 frt. 55 kr.
1 1/2 kiló Törmeléktea . . . frt. 95 kr.

egyed fajokat külön vagy vegyesen is küld

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-u 4. Telefon 61-75. Átmeneti-raktár FIUME.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrássy-ut 1.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógyászatokra ajánlott

„Góliát-Malátasöre

idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavarok, gyengeség, kiváló sikerrel használják.

Legkellemebb üdítő-ital. Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Ékszeresek, zseb- és ingaórák 3 évi jótállással készpénzért, valamint előnyös RÉSZLETFIZETÉSRE legjutányosabban vásárolhatók BLATT HENRIK óra és ékszer gyári-raktárában. Javítások lelkiismeretesen, gyorsan és olcsón készíttetnek el. Budapest, VIII., József-körut 59. sz. a „műóráshoz.”

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy ezüst-krach következett... 44 ezer összesen csak 6.60.

A fenti összesen 44 tárgy a-e-ől 40 forintba került és most ezek 2t 6.60 minimális árral kaphatók.

nem szédélgesen

alapú, mely szoriat ezeneni nyitvánosan kötelezem magamat mindenkinnek, akinek az ára még sem felel, az összeget minden ártáért nélkül veszteték: az egész se mulassza ezen kedvező alkalmat, hogy ezen dicszernit meg-

menyegző és alkalmi

ajándéknul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur d. vereinfachten amer. Patent-Silberwaarenfabriken. Wien, II., Rembrandtstrasse 18/0 Telefon Nr. 7114.

Szállítás a vidékre utánvétel vagy az összeg előzetes beutalásával. Tisztelettel por hozzá 10 krajczár. Csak a mellékelt vegjeggyel való!

Kivonat az államnév iratokból: Kúldeményt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy kúldeményt 5 frt 80 kért. Kőszönettel, Baró Bánffy.

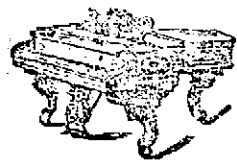
A kúldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve. Lejé, 1898. szept. 1. C. Chotak-Gudenus grófnő.

A készlet legagabb megelégedéssel kaplam: kérek még egy nagyobb kúldeményt. Budapest, II., Főutca 7. Dr. Falster Alajos, cs. és kir. katonaeorvos.

MIKSZÁTH KÁLMÁN Katáanghy-Naptárát 1899-re ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Wégszínház	Népszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Kedd	A mama	A királymunka	Aeneas papa	Biblia asszony	A krokodilus	—
Szerda	Pietro Canoso Bunhódás	—	A hűbécsek ellenére	Biblia asszony	Tíz év A bárányok	—
Csütörtök	Dank bán	Laksmannori kuch	Aeneas papa	A cigánybaró	A gésák	—
Péntek	Himfy dalai	—	A végrehajtó	Biblia asszony	A gésák	—
Szombat	Sok hűbó semmiert	Alár	Aeneas papa	Biblia asszony	A garasos kisasszony	A királymondta
Vasárnap d. u.	Széchy Mária	—	Órült vagy szent	Két tacsó	Corignának válópöre	—
Este	A hof unatkozna	Sevillai hordély Tous les trous	A végrehajtó	Ingyenélők	A garasos kisasszony	—

10 forint

EGY ZONGORA

hangolása és karbantartása
egész évre.

Egyszeri hangolás 2 forint.

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. udvari szállítók.

Zongoratermek:

Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körútsarkán)

ZENEPALOTA.

A ki mer, az nyer
a hatodik osztályban legelső kérelemmel
Égy millió koronát!
az első oszt. húzása a november 17. és 18-án
 Az oszt. eredeti sorsjegyek: $\frac{1}{6}$ - $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{1.50}$ - $\frac{1}{75}$
Sternberg József
a magy. kir. szab. osztály sorsjáték felügyelője
 Budapest, VII. Teréz körút 6. sz.

Én Csillag Anna,

abinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömörséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése, vagy postautárvétellel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien, I., Seilergasse 7.